

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Urtos/2/2019
Identifikačné číslo spisu:	1018201515
Dátum vydania rozhodnutia:	05.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1018201515.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Micháлика a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského, v trestnej veci odsúdeného R. W., na neverejnom zasadnutí konanom dňa 5. júna 2019 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 8. januára 2019, sp. zn. 3Ntc/14/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť odsúdeného R. W. sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave uznesením z 8. januára 2019, sp. zn. 3Ntc/14/2018 (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“), podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov s použitím § 415 ods. 1 Tr. por., § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. zamietol návrh odsúdeného R. W. na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, uloženého mu rozsudkom Krajského súdu Eisenstadt zo 16. septembra 2016, sp. zn. 7Hv/41/16w, ktorý bol na území Slovenskej republiky uznaný rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 7. februára 2017, sp. zn. 3Ntc/18/2016, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. mája 2017, sp. zn. 4 Urto 4/2017.

Prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že po oboznámení sa s relevantnou časťou trestného spisu, najmä však s ohľadom na hodnotenie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou a odpis registra trestov, dospel k záveru, že odsúdený plnením svojich povinností a svojím správaním nepreukázal dostatočné polepšenie, a preto od neho nemožno očakávať, že by v prípade podmieneného prepustenia viedol na slobode riadny život. Odsúdený podľa krajského súdu nedáva dostatočnú záruku, že sa na slobode nedopustí ďalšej protispoločenskej činnosti, a to pre nekritický postoj k svojej trestnej činnosti, resocializačnú prognózu, ekonomické problémy a trestnú minulosť.

Voči uzneseniu krajského súdu podal odsúdený sťažnosť ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí konanom dňa 8. januára 2019. Ako vyplýva zo spisu, táto sťažnosť ostala neodôvodnená, a to aj napriek

tomu, že písomné vyhotovenie napadnutého uznesenia bolo odsúdenému doručené dňa 30. januára 2019.

Na základe sťažnosti, ktorá bola podaná v zákonnej lehote a oprávnenou osobou, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd sťažnostný (ďalej len ako „najvyšší súd“ alebo „sťažnostný súd“), podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť ako i konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že podaná sťažnosť nie je dôvodná.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

V zmysle citovaného ustanovenia, ako aj vyššie uvedených skutočností, preto možno konštatovať, že o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodol príslušný Krajský súd v Bratislave (k tomu bližšie viď R 12/2016).

Postupu krajského súdu možno vytknúť len toľko, že o predmetnom návrhu odsúdeného nerozhodol v lehote 60 dní od doručenia návrhu, ako to predpokladá § 415 ods. 4 Tr. por., ale až na 77 deň (neberúc do úvahy samotný deň doručenia návrhu podľa § 63 ods. 3 Tr. por., a teda 23. október 2018). V tejto súvislosti však najvyšší súd konštatuje, že toto procesné pochybenie nespôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, nakoľko v danom prípade ide len o poriadkovú lehotu, vyjadrujúcu verejný záujem na urýchlennom rozhodovaní v týchto veciach. Uvedenú lehotu rozhodne nemožno vykladať natoľko extenzívne, že pri jej nedodržaní súdom by malo automaticky dôjsť k podmienenému prepusteniu odsúdeného.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienenčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Najvyšší súd k tomu úvodom pripomína, že podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je jedným z inštitútov, ktoré umožňujú zmiernenie uloženého trestu odňatia slobody, a to skrátením priamych účinkov jeho výkonu na odsúdeného. Ide o významný výchovný prostriedok trestného práva, avšak jeho podstata netkvie v tom, aby páchatel bol za dobré správanie, prípadne dobrú prácu vo výkone trestu, automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby. Podmienené prepustenie bude odôvodnené len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti existuje odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude aj na slobode viesť riadny život, a že pre spoločnosť tu nie je príliš veľké riziko jeho recidívy (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. februára 2008, sp. zn. IV. ÚS 53/08, publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 87/2008). Rozhodnutie o podmienenom prepustení má fakultatívnu povahu, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určité zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti.

Trestný zákon v ustanovení § 66 ods. 1 Tr. zák. upravuje jednu formálnu a dve materiálne podmienky pre podmienené prepustenie páchatela z výkonu trestu odňatia slobody, ktoré musia byť splnené kumulatívne. Inak povedané, ak chýba čo i len jedna z týchto podmienok, súd nemôže pristúpiť k rozhodnutiu o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Ako bolo citované vyššie, súd pri tomto rozhodovaní prihliadne aj na ústav, do ktorého je odsúdený zaradený z hľadiska vonkajšej diferenciácie trestu podľa § 48 Tr. zák.

Pokiaľ ide o samotné sťažnosťou napadnuté uznesenie krajského súdu, najvyšší súd po preskúmaní spisu zistil, že krajský súd v ňom venoval pozornosť všetkým dôležitým okolnostiam, pričom rozhodol vecne správne a v súlade so zákonom, keď návrh odsúdeného na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Okolnosť splnenia formálnej podmienky (spočívajúcej vo vykonaní potrebnej časti uloženého trestu podľa § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák.) sa v posudzovanom prípade stáva bezpredmetnou s ohľadom na absenciu preukázania oboch materiálnych podmietok.

Nesplnenie prvej materiálnej podmienky, a síce preukázanie polepšenia odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, plnením svojich povinností a správaním, jednoznačne vyplýva z hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou z 22. novembra 2018, vrátane dodatočnej správy tohto ústavu zo 6. decembra 2018. Keďže na tam uvedené závery vo svojom rozhodnutí obsiahle poukázal už prvostupňový súd, najvyšší súd sa obmedzí len na ich stručnú rekapituláciu.

Pokiaľ ide o správanie a vystupovanie odsúdeného v ústave, toto bolo vyhodnotené ako na slabej úrovni, a to pre neporiadok v osobných veciach, nedodržiavanie zásad slušného správania, fajčenie na nepovolenom mieste, nerešpektovanie príkazov a nariadení príslušníkov. Odsúdený neabsolvoval žiaden rekvalifikačný kurz či vzdelávanie. V sledovanom období mal vykázané štyri disciplinárne potrestania, pričom disciplinárne odmenený nebol ani raz. Súhrn týchto skutočností viedol k preradeniu odsúdeného z diferenciačnej skupiny „B“ do skupiny „C“ a k prijatiu celkového záveru o nepreukázaní splnenia podmienok na podmienčné prepustenie.

Sťažnostný súd zaujal negatívne stanovisko aj k druhej materiálnej podmienke, vzťahujúcej sa na požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania odsúdeného.

Z hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody vyplýva menej priaznivá resocializačná prognóza odsúdeného. Vyjadrené vyplýva z toho, že odsúdený pred výkonom trestu nemal zamestnanie. Ani rodinné zázemie odsúdeného nemožno označiť za vyhovujúce, resp. zdarné, keďže vyrastal v disharmonickej rodine a je rozvedeným otcom dvoch detí, ktoré jedno má s družkou a druhé dospelé dieťa s bývalou družkou. Pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody býval u svojej družky v Maďarsku. Vyživovaciu povinnosť k dieťaťu si v súčasnosti neplní.

Prvostupňový súd pri prognóze budúceho správania odsúdeného celkom správne prihliadol aj na okolnosti jeho predchádzajúceho života, vrátane skorších odsúdení (R 5/2017).

Z odpisu registra trestov odsúdeného zo 17. januára 2019 vyplýva, že v ňom má 12 záznamov za rôznorodú úmyselnú trestnú činnosť, počnúc rozhodnutím Obvodného súdu Bratislava IV z 22. júna 1983, sp. zn. 1T/71/83, až po vyššie označený uznávací rozsudok Krajského súdu v Bratislave. Odsúdenému bol v súvislosti s týmito odsúdeniami opakovane uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, avšak ani táto skutočnosť nevedla k zmene v jeho správaní - resocializácii. Sťažnostný súd na dôvazok poukazuje, že odsúdenému bol zmiernený priamy výkon trestu podmienčným prepustením už dvomi rozhodnutiami, a síce uznesením Okresného súdu Prešov z 22. septembra 1988, sp. zn. 1Pp/232/88, a uznesením Okresného súdu Levice z 11. mája 2000, sp. zn. 1Pp/53/00, no ani táto skutočnosť nevedla k zmene spôsobu života odsúdeného, keďže naďalej pokračoval v páchaní trestnej činnosti. Doposiaľ uložené tresty sa tak u neho celkom zjavne minuli účinkom, keďže si z nich nezobral žiadne ponaučenie. V tejto súvislosti treba opätovne poukázať aj na hodnotenie ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa uvádza, že v pedagogickej dokumentácii odsúdeného sú v súčasnosti evidované aj ďalšie trestné stíhania vedené voči jeho osobe.

Na záver sa žiada dodať, že odsúdený bol s vyššie popísanými skutočnosťami bezprostredne konfrontovaný na verejnom zasadnutí v súlade s § 416 a § 417 ods. 2 Tr. por., avšak k ich obsahu nezaujal žiadne stanovisko, resp. pripomienky. Odsúdený len potvrdil preradenie z diferenciačnej skupiny „B“ do skupiny „C“, pričom k disciplinárnemu trestu za prechovávanie nepovolenej veci uviedol,

že išlo o strojček na odstraňovanie chlpov z nosa.

Keďže najvyšší súd nezistil žiadne pochybenie, ktoré by bolo dôvodom pre zrušenie napadnutého uznesenia, zamietol sťažnosť odsúdeného spôsobom, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.